

WAS JEZUS GETROUWD?

VOORS EN TEGENS ONDER DE LOEP

Om de zoveel tijd hoor je het: Jezus was getrouwd! Je kunt die bewering tegenkomen in documentaires, in populaire boeken zoals *De Da Vinci Code*, of in nieuwsberichten over recent gevonden oude documenten. Vaak suggereert men dan dat Maria van Magdalena Jezus' vrouw moet zijn geweest. Wat zijn de historische gronden voor die bewering?

ARGUMENTEN VOOR

Wat zijn de argumenten die vóór een gehuwde Jezus zouden moeten pleiten?

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: er is geen enkel geschrift uit de oudheid dat zegt of Jezus al dan niet getrouwd was. Voor- en tegenstanders van een getrouwde Jezus dragen daarentegen wel een aantal indirecte argumenten aan. Hoe sterk zijn de voorargumenten?

Argument 1: Het was voor een Joodse man gebruikelijk om getrouwd te zijn. Het werd gezien als een religieuze plicht om je voort te planten, en dus kun je ook van Jezus verwachten dat Hij een vrouw had.

Weerwoord: Het klopt dat bepaalde groeperingen, met name de farizeeën, vonden dat iedere man moest trouwen en zich moest voortplanten. Maar niet iedereen hield zich daaraan. Bovendien hadden de farizeeën zeker geen rechterlijke macht. Er waren ook groeperingen, zoals de Essenen, die juist volledig celibatair leefden. Verder kwam het ook onder de niet-Essenen wel degelijk voor dat individuen celibatair leefden om zich volledig te kunnen wijden aan God en de bestudering van de Schriften. Dit gold bijvoorbeeld voor Simeon ben Azzai, een

”

HET WAS VOOR DE JOODSE MAN GEBRUIKELIJK OM GETROUWD TE ZIJN

vooraanstaande Joodse leraar uit het begin van de tweede eeuw na Christus. Een dergelijk idee vind je ook terug in de woorden van Jezus die Hij spreekt tegen Zijn discipelen in Mattheüs 19:12.

BUITENBIJBELS

De gnostiek was een religieuze stroming die christelijke met Griekse en mystieke ideeën mengde. In 1945 werd bij Nag Hammadi in Egypte een aantal gnostische geschriften gevonden. Eén van die

geschriften kreeg de naam Evangelie van Filippus. Dit ‘evangelie’ stamt uit de tweede of derde eeuw na Christus en is dus niet echt door Filippus geschreven. Maar het geschrift bevat wel informatie die gebruikt is om een romantische relatie tussen Jezus en Maria aan te tonen.

Argument 2: In het Evangelie van Filippus staat dat Maria Magdalena de metgezellin van Jezus was.

Weerwoord: Het woordje voor metgezellin (‘koinonos’) betekent niet ‘echtgenoot’ of ‘partner’. In 2 Korinthe 8:23 gebruikt Paulus hetzelfde woord als hij Titus zijn metgezel noemt.

Argument 3: In het Evangelie van Filippus staat dat Jezus Maria op de mond kuste.

Weerwoord: Tegenwoordig zou je dit opvatten als iets seksueels of romantisch, maar voor de gnostische auteur van het Evangelie van Filippus gold dit niet. Volgens een ander gnostisch document, de Tweede Openbaring aan Jakobus, ook geschreven in de tweede eeuw na Christus, kuste Jezus Jakobus op de mond. Het op de mond kussen werd gezien als iets vriendschappelijks.

Het belangrijkste bezwaar tegen deze argumenten is echter dat het Evangelie van Filippus pas rond het jaar 200 na Christus is geschreven. Dat is dus ruim anderhalve eeuw na het leven van Jezus! Dit betekent dat het niet is geschreven door ooggetuigen of mensen die de ooggetuigen nog gekend hebben. Dat geldt overigens voor alle gnostische werken over Jezus en de discipelen. Ze bevatten fantasierijke verhalen over Jezus (zoals dat Hij Maria kuste), die lang na Zijn aardse leven zijn bedacht en dus geen historische basis hebben. Het is dan ook begrijpelijk dat deze ‘evangelieën’ nooit in aanmerking zijn gekomen om in het Nieuwe Testament te worden opgenomen. De evangelieën in

het Nieuwe Testament zijn allemaal in de eerste eeuw geschreven, door ooggetuigen en kennissen van ooggetuigen, en zijn daardoor historisch betrouwbaar.

Argument 4: Recentelijk is er een papyrus gevonden waarin staat dat Jezus zegt: ‘Mijn vrouw...’

Weerwoord: Dit papyrusfragment (als het geen vervalsing is) stamt op z’n vroegst uit de zesde eeuw na Christus en is dus van geen enkele historische waarde als het gaat om het leven van Jezus.

NIEUWE TESTAMENT

Voor relevante historische aanwijzingen zul je toch echt de nieuwtestamentische bronnen moeten raadplegen, geschreven door Jezus’ tijdgenoten. Het maakt hierbij niet uit of je gelovig bent of niet, en of je denkt dat de Bijbel Gods Woord

”

KUSTE JEZUS MARIA OP DE MOND?

is of niet; de evangeliën zijn hoe dan ook het beste historische bronmateriaal over Jezus. Ook hier zul je het moeten doen met indirecte aanwijzingen.

Argument 5: Volgens alle vier de evangeliën ging Maria Magdalena naar het graf om Jezus’ lichaam te balsemen. Zoiets intiems zou alleen door zijn eigen vrouw uitgevoerd worden.

Weerwoord: Er zijn geen aanwijzingen dat het balsemen van een lichaam alleen door de echtgenote kon worden uitgevoerd. Sterker nog, deze teksten tonen aan dat dit ook door anderen gedaan kon worden, want er gingen meerdere vrouwen naar het graf.

ARGUMENTEN TEGEN

Welke argumenten pleiten tegen een gehuwde Jezus?

De aanwijzingen voor een huwelijk tussen Jezus en Maria zijn niet bepaald overtuigend. Wat zijn de tegenargumenten?

TEGENARGUMENT 1

De evangeliën maken nergens melding van een vrouw van Jezus, terwijl Zijn andere familieleden (vader, moeder, broers en zussen) wel vermeld worden (Mat. 12:46; 13:55-56, et cetera). Ook is er nergens sprake van een schoonfamilie, terwijl bijvoorbeeld Petrus' schoonmoeder wél wordt genoemd

”

WAAROM ZEGGEN DE EVANGELIËN NIETS OVER JEZUS' VROUW?

(Mat. 8:14). En als Maria van Magdalena Jezus' vrouw was, is het vreemd dat dit nergens wordt verteld. Wanneer de evangeliën meer achtergrondinformatie geven over wie zij was, wordt er alleen maar vermeld dat er zeven geesten uit haar zijn gedreven (Luk. 8:2).

TEGENARGUMENT 2

Toen Jezus aan het kruis hing, regelde Hij dat Johannes voortaan voor Zijn moeder zou zorgen (Joh. 19:25-26). Als Hij een weduwe zou achterlaten, is het merkwaardig dat Hij zo'n regeling niet ook voor haar trof.

TEGENARGUMENT 3

In zijn brief aan de Efeziërs maakt Paulus een vergelijking tussen enerzijds het huwelijk tussen man en vrouw en anderzijds de relatie tussen Jezus en de Gemeente, waarbij de Gemeente dus de vrouw van Jezus is (Ef. 5:23-27). Het is historisch gezien onwaarschijnlijk dat Paulus deze vergelijking zou maken als Jezus een aardse vrouw had.

TEGENARGUMENT 4

In Paulus' eerste brief aan de Korintiërs, geschreven rond 55 na Christus (binnen 25 jaar na het leven van Jezus), somt hij enkele rechten op die de apostelen hadden. Daarbij noemt hij ook het recht van de apostelen om een vrouw te hebben en mee te nemen op zendingsreizen. Ter onderbouwing zegt hij dat Petrus, de andere apostelen en de broers van Jezus dat ook doen

(1 Kor. 9:5). Als Jezus een vrouw had, waarom zou Paulus dan niet direct naar Jezus zelf hebben verwezen? Dat zou de zaak helemaal hebben beslecht.

”

VADER, MOEDER, BROERS EN ZUSSEN WORDEN GENOEMD, VROUW NIET: IS DAT NIET VREEMD?

Wanneer je alles op een rijtje zet kun je concluderen dat het historische bronmateriaal geen definitief antwoord geeft op de vraag of Jezus getrouwd was. Maar in het licht van de indirecte aanwijzingen lijkt dat dus uiterst onwaarschijnlijk. <

• WEET MEER:

www.weet-magazine.nl/vrouw1
www.weet-magazine.nl/vrouw2